

**«Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ»
КЕАҚ
Ғылыми кеңес отырысында
13.05.2023 ж. № 10 хаттамамен
БЕКІТІЛДІ**

**D073 – «Аудит және салық салу»
білім беру бағдарламалары тобына
докторантураға түсушілерге арналған
емтихан бағдарламасы**

1. Жалпы ережелер.

1. Бағдарлама «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына (бұдан әрі – үлгілік қағидалар) сәйкес жасалды.

2. Докторантураға түсу емтиханы эссе жазудан, докторантурада оқуға дайындығына тест тапсырудан (бұдан әрі – ОДТ), білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтиханнан және сұхбаттасудан тұрады.

Блогы	Балы
1. Эссе	10
2. Докторантурада оқуға дайындық тесті	30
3. Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан	40
4. Сұхбаттасу	20
Барлығы/ өту ұпайы	100/75

3. Түсу емтиханының ұзақтығы – 4 сағат, осы уақыт ішінде оқуға түсуші эссе жазады, докторантурада оқуға дайындық тестінен өтеді, электрондық емтихан билетіне жауап береді. Сұхбаттасу ЖОО қабылдау емтиханының алдында өткізіледі.

2. Түсу емтиханын өткізу тәртібі.

1. D073 – «Аудит және салық салу» білім беру бағдарламалары тобына докторантураға түсушілер проблемалық / тақырыптық эссе жазады. Эссе көлемі – 250-300 сөзден кем болмауы керек.

2. Электрондық емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады.

**Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтиханға дайындалуға
арналған тақырыптар.**

«Аудит» пәні

Тақырыбы. Аудиттің мазмұны мен мәні. Оның мақсаты мен міндеттері

Аудиттің мәні, мақсаты және міндеттері.
Қазақстанда аудиттің қалыптасуы мен дамуы.
Аудиттің мәні, объектілері және функциялары.

Тақырыбы. Ақпараттық база, аудитті жүргізудің мақсаттары мен тәсілдері

Аудиттің ақпараттық базасы туралы түсінік.
Қаржылық есептілік элементтерінің аудиті.
Аудитті жүргізудің Объектілік тәсілі.
Аудит жүргізудің циклдік тәсілі

Тақырыбы. Сатып алу циклінің аудиті.

Сатып алу циклі шоттарының өзара байланысы
Бағыттары аудиторлық тексеру.
Сатып алу циклінің аудиті кезіндегі ақпарат көздері.
Қаржылық есептілікті сатып алу циклі шоттарының дұрыстығы критерийлері.
Сатып алу циклын бақылау құралдарын тестілеу.

Тақырыбы. Өндіріс циклінің аудиті

Өндірістік цикл шоттары мен аудиторлық бағыттың өзара байланысы.
Өндіріс циклын тексеру кезінде ақпарат көздері.
Өндірістік шығындарды анықтаудың дұрыстығын тексеру.
Үстеме шығыстар сомаларының негізділігін және оларды объектілер бойынша бөлу тәсілдерін талдау.

Тақырыбы. Қаржылық нәтижелерді іске асыру және қалыптастыру циклінің аудиті

Сату (сату) циклі шоттарының және аудиторлық бақылау бағытының өзара байланысы.
Іске асыру циклінің аудиті және қаржылық нәтижені қалыптастыру кезіндегі ақпарат көздері.
Өнімді өткізу туралы табысты айқындаудың дұрыстығын тексеру
Аудит барысында тексеруге жататын негізгі бекітулер.
Баланста көрсетілген дебиторлық берешек сомаларының нақтылығы мен заңды негізділігін тексеру.
Қаржылық нәтижелерді іске асыру және қалыптастыру циклын бақылау құралдарын тестілеу.

Тақырыбы. Ақша қаражатының аудиті

Кассадағы ақша қаражатының аудиті.
Банктегі және басқа шоттардағы ақша қаражаттарының аудиті.
Есеп беретін сомалардың аудиті.
Аудит барысында тексеруге жататын негізгі бекітулер.
Ақша қаражатын бақылау құралдарының тестілері

Тақырыбы. Ұзақ мерзімді активтердің аудиті

Материалдық емес активтердің аудиті
Негізгі құралдардың аудиті.
Ұзақ мерзімді активтердің тозуы мен амортизациясының аудиті.
Аудит барысында тексеруге жататын негізгі бекітулер.
Ұзақ мерзімді активтерді бақылау құралдарын тексеру.

Тақырыбы. Инвестициялау циклінің аудиті

Инвестициялық цикл шоттарының өзара байланысы.

Аудиторлық бақылаудың бағыттары.

Инвестициялау циклын тексеру кезіндегі ақпарат көздері.

Инвестициялау циклі баптарының дұрыстығы критерийлері.

Тақырыбы. Міндеттемелер мен капитал аудиті

Капитал аудиті.

Еңбекақы төлеу бойынша есеп айырысу аудиті

Салық төлемдері бойынша міндеттемелердің аудиті.

Кредиторлық берешек аудиті.

Тақырыбы. Аудиттегі талдау

Қаржылық жай-күй аудитінің мазмұны және негізгі рәсімдері

Кәсіпорынның қаржылық тұрақтылығын, төлем қабілеттілігін және іскерлік белсенділігін талдау

Теңгерімнің өтімділігін және қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелерін бағалау.

Тақырыбы. Аудиттің соңғы кезеңі

Аудиттің соңғы кезеңінде жүзеге асырылатын рәсімдер.

Клиентке ұсыныстар.

Аудиторлық тексерудің қорытындыларын бағалау

Кейінгі оқиғалар.

Тақырыбы. Аудиттің басқа түрлері және ілеспе қызметтер

Ішкі аудит.

Экология саласындағы Аудит

Операциялық аудит.

Қайырымдылық ұйымдарының аудиті.

Тақырыбы. ХАС негізгі ережелері

АХС 220 «аудиторлық жұмыстың сапасын бақылау»

АХС 300 «қаржылық есептілік аудитін жоспарлау»

АХС 320 «аудитті жоспарлау және жүргізу кезіндегі маңыздылық»

АХС 700 «қаржылық есептілік бойынша аудиторлық есеп»

«Қаржылық есеп (терендетілген деңгей)» пәні

Тақырыбы. Есепті күннен кейінгі оқиғалар.

IAS 10. Тану және бағалау.

Есепті күннен кейінгі түзетуші және түзетпейтін оқиғалар..

Дивидендтер. Қызметтің үздіксіздігі. Ақпаратты ашу.

Тақырыбы. Есептік сегменттердің өлшемдері.

Есептік сегменттерді анықтау.

Бастапқы және екінші форматтар.

Экономикалық және географиялық сегменттер.

Тақырыбы. Қызметкерлерге қысқа мерзімді сыйақылар.

IAS қызметкерлеріне сыйақылар 19.

Пайда мен сыйлықақыға қатысу жоспарлары.
Еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі сыйақылар.
Жұмыс берушілер тобының зейнетақы жоспарлары.
Мемлекеттік зейнетақы жоспарлары.

Тақырыбы. Активтердің құнсыздануы.

Активтердің құнсыздануы және 36 (IAS) "Активтердің құнсыздануы" ХҚЕС қолдану саласы.
Өтелетін құн.
Құнсызданудан болатын шығынды есепке алу.

Тақырыбы. Активтерді қайта бағалау мен құнсыздануды есепке алу.

Бағалау міндеттемелері, шартты міндеттемелер және шартты активтер. IAS 37.
Бағалау және басқа да міндеттемелер.
Бағалау және шартты міндеттемелер арасындағы байланыс. Резервтер мен шартты міндеттемелердің жіктелуі.

Тақырыбы. Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерді есепке алу

ҚЕХС (IFRS) қолдану аясы 5.
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерді тану критерийлері.
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерді бастапқы және кейінгі бағалау кезіндегі бағалау тәртібі.
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің құнсыздану ерекшеліктері.

Тақырыбы. Жалға алуды есепке алу

Жалға алушыда жалға алуды есепке алу
Жалға берушіде жалға алуды есепке алу
Кері жалдаумен жасалатын сауда

Тақырыбы. Инвестициялық мүлікті есепке алу

Инвестициялық меншік ұғымы.
Активтерді инвестициялық меншік ретінде жіктеу тәсілдері.
Инвестициялық меншікті есепке алудың балама әдістері.

Тақырыбы. Қаржы құралдарын есепке алу: қаржы активтері мен міндеттемелері

Қаржы құралдары, олардың мәні мен сипаттамасы.
Әділ құн
Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді тану және бағалау.

Тақырыбы. Қаржы құралдарын есепке алу: құрамдастырылған және туынды қаржы құралдары

Әділ құны. Әділ құнды анықтау әдістері.
Аралас және туынды қаржы құралдары.

Тақырыбы. Қаржылық есептіліктегі салықтар

Пайдаға салынатын ағымдағы салықтар
Иллюстрация тұжырымдамасын кейінге қалдырылған салықтарды
Салық базасы
Салық салынатын уақытша айырмашылықтар

Тақырыбы. Шетел валютасындағы операцияларды есепке алу

Бастапқы тану және кейінгі бағалау.

Функционалдық валютаны есептілік валютасына қайта есептеу тәртібі
Бағамдық айырманы тану және қаржылық есептілікте көрсету

Тақырыбы. Бизнесті біріктіру бойынша операцияларды есепке алу

Сатып алу әдісінің әрекеттері.

Сатып алынған сәйкестендірілетін активтерді, қабылданған міндеттемелерді және бақыланбайтын қатысу үлесін тану және бағалау

Еншілес компанияны сатып алу нәтижесінде пайда болған Гудвилл

Тақырыбы. Шоғырландырылған қаржылық есептілік: ҚПО

Біріктірудің мақсаты мен жалпы ережелері.

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп (ҚПО)

Шоғырландырылған түзетулер

Тақырыбы. Шоғырландырылған қаржылық есептілік: ЖЕК, ОМК

Пайдалар мен шығындар (ЖЕК) және өзге де жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепті қалыптастыру схемасы

Топтың іске асырылмаған пайдасы.

Меншікті капиталдың өзгерістері туралы шоғырландырылған есеп (ОМК)

Тақырыбы. Қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестицияларды есепке алу

Үлестік қатысу әдісі

Инвестор мен қауымдасқан компания немесе инвестор мен бірлескен кәсіпорын арасындағы операцияларды есепке алу

Құнсызданудан болған шығындар

Тақырыбы. Бірлескен кәсіпкерлікті есепке алу ерекшеліктері

Бірлескен қызмет және бірлескен бақылау

Бірлескен қызмет түрлері

Бірлескен қызметті есепке алу тәртібі

Тақырыбы. Есеп саясаты, бухгалтерлік бағалардағы өзгерістер және қателер

Есеп саясатын өзгерту жағдайлары

Бухгалтерлік есептеулердегі/бағалаулардағы өзгерістер тәртібі

Өзгерістерді ашу және алдыңғы кезеңдердегі қателерді түзетуді есепке алу.

Тақырыбы. ХҚЕС жекелеген ережелері.

34 (IAS) «Аралық қаржылық есептілік» ХҚЕС мақсаты, қолданылу аясы

41 (IAS) «Ауыл шаруашылығы» ХҚЕС мақсаты, қолданылу аясы

ХҚЕС (IAS) 21 валюта бағамдарының өзгеруінің әсері

15 (IAS) «сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» ХҚЕС (IFRS) мақсаты, қолданылу аясы

«Стратегиялық басқару есебі және талдау» пәні

Тақырыбы. Басқару есебі жүйесіндегі стратегиялық есептің мәні мен рөлі

Өзгеретін ортаның бухгалтерлік басқарудың басқару жүйелеріне әсері

Тереңдетілген Басқару есебі жүйесіндегі инновациялық шешімдер

Қазіргі жағдайдағы басқару есебінің функциялары

Тақырыбы. Қазіргі жағдайдағы стратегиялық басқару есебі мен талдауының (СУУА) функциялары мен ерекшеліктері

Стратегиялық басқару есебінің мәні, мақсаттары мен міндеттері
Стратегиялық талдаудың мәні, мақсаттары мен міндеттері
СУА әдістері.

Тақырыбы. Стратегиялық басқару есебі ұйымды басқару жүйесінің ақпараттық базасы ретінде

Стратегиялық басқару есебінің ішкі және сыртқы ақпарат көздері.
Стратегиялық басқару есебінің объектілері.
Стратегиялық басқару есебіне қойылатын негізгі талаптар

Тақырыбы. Стратегиялық басқару есебінде шығындарды есепке алу

Стратегиялық басқару есебіндегі шығындарды жіктеу.
Стратегиялық шығындар.
Стратегиялық шығындарды есепке алу

Тақырыбы. Шығындарды бағалау

Шығындар факторының ең кіші және ең үлкен мәндеріне негізделген шығындар функциясын анықтау
Ең кіші квадраттар әдісі
Шығындар функциясын бағалаудың басқа тәсілдері.

Тақырыбы. Шығындарды Стратегиялық талдау

Шығындардың стратегиялық есебі.
Басқару есебі негізінде стратегиялық басқаруды талдау әдістері

Тақырыбы. Шығындарды басқару

Құндылықтар тізбегін талдау
Өзіндік құнның мақсатты калькуляциясы
Дәл мерзімінде "жүйесі"
Сапаны кешенді басқару
Теңгерімді есеп парағы
Шығындарды басқарудың басқа тәсілдері.

Тақырыбы. Өзіндік құнның функционалдық калькуляциясы

Дәстүрлі және функционалды есептеу жүйесін салыстыру
Калькуляцияның функционалдық жүйесін әзірлеу тәртібі

Тақырыбы. Талдау «шығындар-өнім көлемі-пайда»

Талдаудың мәні «шығындар-өнімнің шығуы-пайда»
«Шығындар-өнімнің шығуы-пайда» талдауына математикалық тәсіл
«Шығындар-өнімнің шығуы-пайда» талдауына графикалық тәсіл
Талдаудың бұзылуы.

Тақырыбы. Өзектілік, арнайы зерттеу және басқарушылық шешімдер қабылдау

Өзектілігін анықтау және арнайы зерттеу
Баға туралы арнайы шешімдер қабылдау
Қуат шектеулері бар өнімдердің ассортименті туралы шешімдер
Шешім қабылдау: өзіңіз жасаңыз немесе жағында сатып алыңыз. Мүмкіндік шығындарының тұжырымдамасы
Тәуекел және белгісіздік жағдайында шешім қабылдау.

Тақырыбы. Бағаны қалыптастыру

Кәсіпорында баға белгілеу негіздері
Пайданы ұлғайту моделі баға белгілеу тәсілі ретінде
Баға стратегиясы.

Тақырыбы. Трансферттік баға белгілеу және бөлімшелердің қаржылық көрсеткіштері

Трансферттік баға белгілеудің мәні
Трансферттік баға белгілеу әдістерін салыстырмалы талдау
Бөлімшелердің қызметін бағалаудың қаржылық көрсеткіштері.

Тақырыбы. Инвестициялық шешімдерді талдау

Ақшаның уақытша құны. Дисконттау
Ақша ағындарын дисконттауға негізделген инвестициялық жобаларды бағалау әдістері
Өтелу мерзімі және капитал салымдарының өтелімділігінің есептік коэффициенті
Инфляцияның инвестицияларды бағалауға әсері
Салық салу және инвестициялық шешімдер.

Тақырыбы. Кәсіпорын қызметінің көрсеткіштерін басқару

Қызметтің қаржылық және қаржылық емес көрсеткіштері
Қызмет көрсеткіштерін жақсарту және сыртқы факторларды есепке алу жолдары
Коммерциялық емес ұйым мен қоғамдық сектор қызметінің нәтижелерін бағалау.

Тақырыбы. Ұйымды басқарудағы стратегиялық бюджеттеу ұғымы және рөлі

Стратегиялық бюджеттеу.
Қазіргі заманғы ұйымдарда бюджеттеуді дамытудың проблемалары мен перспективалары

Тақырыбы. Стратегиялық басқару есептілігі

Стратегиялық басқару есептілігі.
Стратегиялық басқару есептілігінің түрлері.
Стратегиялық басқару есептілігінің негізгі нысандары

3. Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.**Негізгі:**

1. Баймуханова, С. Б. Финансовый учет: уч. пособие для вузов / С. Б. Баймуханова, 2016. – 187 с.
2. Суглобов А. Е. и др. Аудит. Учебник. - М.:Дашков и К, 2015. - 368 с.
3. Тайгашинова К.Т. Управленческий учет логистических издержек. Часть 1. Алматы: Экономика, 2016. - 208 с.
4. Материал для подготовки к экзамену АССА ДипИФр (рус). Учебное пособие АССА ДипИФР. М.: РwC., 2018. - 612 с.
5. Глущенко, А. В. Стратегический учет: Учебник и практикум. - Москва: Юрайт, 2018. - 240 с.
6. Чепулянис, А. В. Теоретико-методические основы стратегического учета и анализа затрат. - Екатеринбург: Уральский фед. университет, ЭБС АСВ, 2016. - 218 с.

Қосымша:

1. Би Вандлер ВИЛ. Управленческий учет (с элементами финансового учета). - М.: Инфро, 2015.

2. Дефлиз Ф.Л., Дженик Г.Р., О'Рейлли В.М. Аудит (перевод с англ.)/ Под ред. Соколова Я.В. – Москва: Аудит, ЮНИТИ, 2015, -340 с.
3. Казакова, Н. А. Современный стратегический анализ. - 3-е изд., пер. и доп. – М.: Юрайт, 2019. - 469 с.- Режим доступа: Электронно-библиотечная система Юрайт.
4. Отварухина, Н. С. Современный стратегический анализ. – М.: Юрайт, 2017. - 427 с. - (Высшее образование). - Режим доступа: Эл. -библиотечная система Юрайт.
5. Сакенова З.М., Сакенов Н.А. Аудит /Учебное пособие/ З.М. Сакенова, Н.А. Сакенов – НурСултан: «Туран-Астана», 2019. – 166 с.
6. Хорнгрен Ч.Т, Фостер Дж. Бухгалтерский учет: управленческий аспект. (Перевод с англ.) Под. ред. Я.В. Соколова) - М.: Финансы и статистика, 2015.
7. Strategic Management Accounting, A Practical Guidebook with Case Studies / Wing Sun Li. - Springer Nature Singapore Pte Ltd. 2018 - 261 p.
8. Strategizing Management Accounting / Chandana Alawattage, Danture Wickramasinghe, New York, 2019 – 394 p.

Интернет-ресурстар:

1. 1.01.2021 жағдайы бойынша ХҚЕС. - Қолжетімділік режимі: ҚР ҚМ ресми сайты / / <http://www.minfin.gov.kz/irj/portal/>
2. АССА ДипИФР (рус) емтиханына дайындалуға арналған Материал. АССА ДипИФР оқу құралы. М.: РwС. 2018. 612 Б. - кіру режимі: <http://znanium.com/catalog/product>
3. Халықаралық аудит стандарттары: Шпаргалка, 2016. - Кіру режимі: <https://online-knigi.com/kniga/285106/mezhdunarodnye-standarty-audita-shpargalka>

Нормативті-құқықтық база:

1. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі (жалпы және Ерекше бөлім).
2. ҚР Заңы: бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы: 28.02. 07 № 234- III.
3. "Аудиторлық қызмет туралы" ҚР 20.11.1998 ж. № 304-1 Заңы (өзгерістермен және толықтырулармен)
4. 01.01.2021 жағдай бойынша қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары
5. 01.01.2021 жағдай бойынша Аудиттің халықаралық стандарттары